

Kulturdepartementet
103 33 Stockholm
Ku2020/01895

Remissyttrande gällande förslag till handlingsprogram för bevarande av de samiska språken Ku2020/01895

Sámiij áhpádušguovdásj (SÅG) har tagit del av rubricerad remiss och vill lämna följande synpunkter.

Förslag till Sametingets handlingsplan för de samiska språken 2020

Sametingets vision med språkarbetet är: "Alla samer kan tala, läsa och skriva samiska. De samiska språken är levande och välmående språk som används i samhället." (Sametinget 2020,17) Vidare skriver Sametinget att "Alla samer oavsett ålder har rätt till sitt språk." (Sametinget 2020, 74). Sametinget ger som åtgärdsförslag att utveckla intensivutbildning för blivande och nyblivna föräldrar (Sametinget 2020, 72-73). Forskning visar att när ett språk hotas är vuxeninlärning en viktig faktor i återupplivandet av språket (Baker et. al. 2011). Barn som lär sig samiska är i behov av att ha vuxna samisktalande i sin omgivning, för ett språk som inte används socialt kommer heller inte att utvecklas oavsett hur lyckosam undervisningen är (Samiskt utdanningsråd 1996). De samiska språket är i stort behov av att antalet språkanvändare ökar. Det är därför av vikt att förbättra möjligheten för alla samer att utveckla sitt språk oavsett bakgrund eller språknivå. De som inte kan tala samiska ska till exempel i första hand ges möjlighet att utveckla ett talande språk, medan de som redan kan tala samiska ska ges möjlighet att utveckla läs- och skrivkunskaper.

Sámij áhpadusguovdásj föreslår åtgärd: Utveckla intensivutbildning för att tillgodose vuxnas förväntningar på studier oavsett bakgrund och språkliga kunskaper.

Sametingets korttidsstudiebidrag för vuxna har visat sig vara en viktig faktor som ger vuxna möjlighet att ta tjänstledigt för studier.

Sedan 2019 har Sámiij áhpadusguovdásj sett en 10% ökning av deltagare på kurser. Vilket också syns i deltagandet vid SÅG språkkurser. Enligt forskningen visar sig intensivstudier under ett helt år vara framstående för att lära sig ett minoritetsspråk, under vilken tid eleven inte har tid att arbeta med annat. Vid SÅG är språkundervisningen fokuserat kring talet, vilket är en positiv metod för att utveckla fler språkbärare, vilket vi anser mycket viktigt för överlevnaden av ett språk.

Sametinget har i handlingsplanen angett som åtgärd att införa stipendier för studier i samiska under vilken, vår nedanstående åtgärd kanske faller in.

Sámij áhpadusguovdásj föreslår åtgärd: Det bör införas ett studiebidrag för vuxenutbildning i samiska på heltid under ett år oavsett kunskapsnivå. Här är det viktigt att det även framkommer att oavsett var man väljer att studera som t.ex högskola/universitet eller hos Sámiij áhpadusguovdásj är man berättigad bidraget.

Sámij áhpadusguovdásj ser att korttidsstudiestödet som idag är gällande för språkstudier vid bland annat Sámiij áhpadusguovdásj, och hos andra utbildningsinstitutioner är ett mycket positivt bidrag som inte borde tas bort, utan hellre höjas och/eller tillföras för språkstudier för längre tidsintervaller.